

FOSEN NATURVERNFORENING

Adr. : Ytre Ringvei 32, 7100 Rissa Tlf. : 73851430
- foreningen for et bredt, helhetlig og aktivt naturvern på Fosen

Vår ref : A.10.1aq

Deres ref :

Dato : 11.10.2017

Landbruks- og matdepartementet

Endringer i reglene om nydyrking - forbud mot nydyrking av myr - merknader

Vi viser til Landbruks- og matdepartementets høring som foreslår en endring i lov om jord (LOV-1995-05-12-23) § 11 andre ledd. Departementet foreslår også endringer i forskrift om nydyrking (FOR-1997-05-02-423). Endringen i jordloven innebærer at hjemmelsgrunnlaget for å kunne gi forskrift om nydyrking utvides til også å omfatte hensynet til klima, mens endringene i nydyrkingsforskriften i hovedsak går ut på at det innføres et forbud mot nydyrking av myr med utgangspunkt i klimahensyn.

Myr er en type våtmark som inneholder store mengder karbon lagret gjennom tusenvis av år. Planter som dør i myra synker ned i vannet og danner dype lag torv. Norske myrer lagrer på fem prosent av landarealet minst 950 millioner tonn karbon, tilsvarende ca. 3500 millioner tonn CO₂ eller Norges årlige utslipp av klimagasser i 66 år¹. Da er det et godt klimatiltak å verne myra for nydyrking.

Myra er også en god flomdemper siden den har stor kapasitet til å lagre vann. De store mengdene torvmose i myr illustrerer dette godt²: Torvmose kan holde på vann tilsvarende ti ganger sin egen vekt. Det gjør myra til en svamp i naturen. Den holder på vann under våte perioder, og frigir vann til naturen rundt i tørre perioder. Denne vannregulerende evnen kan bli svært viktig i tiden som kommer med klimaendringer og større nedbørsmengder.

I tillegg til at myra er viktig i klimasammenheng er den også svært viktig for naturmangfoldet. Her finnes et eldorado av karplanter, mosearter og insekter. Av disse artene er mange truet og står derfor på rødlista. Mange trekkfugler bruker våtmarkene som hekke- og rasteplasser mens andre fugler overvintrer i våtmark eller bruker de som tilholdssted i mytesesongen. Ifølge «[Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester](#)³» er minst en tredjedel av myrene i Norge under skoggrensa drenert siste hundre år, og særlig myrer i lavlandet har vært utsatt for store inngrep, bl.a. pga. omdisponering til utbygginger og landbruks- og skogbruksformål i

¹ Ref.: <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/naturmangfold/innsiktsartikler-naturmangfold/vatmark/id2339659/>

² Ref. <https://www.sabima.no/trua-natur/myr/>

³

<https://www.regjeringen.no/contentassets/c7ffd2c437bf4dcb9880ceeb8b03b3d5/no/pdfs/nou201320130010000d ddpdfs.pdf>

tillegg til kraftutbygging og andre naturinngrep i vannsystemene. [Ifølge regjeringens egne nettsider](#)⁴ har reduksjon i areal og tilstand ført til at vi finner 16 naturtyper i våtmark på Norsk rødliste for naturtyper 2011, hvorav 9 er vurdert som truet. Om lag 15 prosent av de truede artene våre (174 arter) lever i våtmark. De største gruppene er biller, karplanter og sommerfugler. Så det er altså på tide å sette inn strenge tiltak for å bevare denne viktige delen av vårt naturmangfold som myra representerer.

Den fascinerende gulfmøkkmosen på myr

For å medvirke til å oppfylle regjeringens målsettinger om reduserte klimagassutslipp, tilpasning til klimaendringene og bedring i økologisk tilstand har Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet utarbeide en [plan for restaurering av våtmark for perioden 2016-2020](#)⁵. Da sier det seg selv at det er **mer effektivt og mye billigere** å ta vare på den intakte myra i utgangspunktet. Ødelagte myrområder kan til en viss grad restaureres men vil aldri bli like store karbonsluk som intakte, naturlige myrområder.

Vi er skeptisk til innføring av eventuelle kriterier for unntak for forbud mot nydyrking. Ved innføring av unntaksregler som legger opp til bruk av skjønn skapes det en forventning om at lokale politikerne kan åpne for nydyrking for «akkurat meg». På det lokale plan har det vist seg vanskelig å si nei til lokale aktører uten å ha et klart, entydig forbud der skjønn ikke er involvert.

Forbudet mot nydyrking må omfatte all myr, uavhengig av torvdybde – dvs. også myr grunnere enn 30 cm. Dette fordi nydyrking av grunnere myrer også gir klimagassutslipp og fordi også grunnere myrer har et svært rikt biologiske mangfold en absolutt må ta vare på.

Vi må i tillegg bli flinkere til å ta vare på den dyrkajorda vi har. Da vil presset på myra og nydyrking her også bli mindre. Her vil vi foreslå et strengere regelverk for nedbygging av dyrkemark enn vi har i dag. Lokalpolitikere trenger et sterkere hjelpemiddel i kampen mot nedbygging her.

Med hilsen

Fosen Naturvernforening

Ann Kari Ulveseth

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/naturmangfold/innsiktsartikler-naturmangfold/vatmark/id2339659/>

⁵ <http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M644/M644.pdf>